

BESLUT

2021-09-20 Dnr: 20/04847

SAKEN

Kulturyheterna, SVT1, 2020-10-20, kl. 18.15, inslag om en amerikansk rappares politiska åsikter; fråga om opartiskhet, saklighet och mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet eller mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

INSLAGET

Det anmälda inslaget var ett telegram som bland annat var bildsatt med ett Twitter-inlägg som den amerikanske rapparen 50 Cent hade skrivit. I inslaget sa en speakerröst följande.

Med två veckor kvar till presidentvalet gäller det också för en framgångsrik rappare som 50 Cent att välja sida. Han blev berömd och rik bland annat med albumet "Get Rich or Die Tryin'". Men nu tycks 50 Cent stå mitt i en identitetspolitisk kris. Var finns hans lojalitet? Ska han rösta som en rik amerikan eller som en svart amerikan? För när demokraternas planerade skattehöjningar blev kända – 62 procent för de snuskigt rika i New York City – gick den amerikanske rapparen i taket. Med klassiska Twitterversaler ger han sitt stöd till Trump. Trots att han, citat, "inte gillar svarta".

Mot slutet av inslaget visades 50 Cents Twitter-inlägg i bild.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anför sammanfattningsvis följande.

Frågan i inslaget "Ska han rösta som en rik amerikan eller som en svart amerikan?" var osaklig och grundar sig i rasism och generaliseringar. Första delen av frågan syftar till att rika röstar för republikanerna, vilket är en felaktig kategorisering. Den stora gruppen väljare i USA som tjänar mer än genomsnittet är högskoleutbildade. Denna grupp röstar för demokraterna i högre grad än republikanerna utifrån senaste opinionsundersökningarna. Vidare antydde det att hudfärg skulle vara en avgörande faktor för en individs val i det amerikanska presidentvalet, att svarta enbart röstar på en viss kandidat och att rika enbart röstar på den andre kandidaten.

Med ett sådant resonemang går det inte att rösta på Donald Trump utan på bekostnad att man sviker sin rasbakgrund. Inslaget innebar ett ställningstagande i det amerikanska valet. Det var även osakligt att beskriva höginkomsttagare i New York som ”snuskigt rika”.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet samt bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft. SVT anför följande.

Inslaget var en rapportering av ett inlägg som 50 Cent hade postat på Twitter dagen innan. I inlägget beskrev 50 Cent problematiken kring att avgöra vilken som var den viktigaste valfrågan för honom. Å ena sidan kunde han rösta på Donald Trump som, enligt 50 Cents analys, ”inte gillar svarta människor” men som förespråkade låg marginalskatt. Å andra sidan kunde han välja Joe Biden – som dock hade föreslagit en skattereform som skulle innebära högre marginalskatter för de med högst inkomst, bland andra 50 Cent själv.

I redigeringen hade formuleringen ”Trump doesn’t like black people” färgmarkerats, för att underlätta för tittaren att förstå att det var Twitter-inlägget som citerades. Att 50 Cent tog ställning för Donald Trump strax innan valet blev en uppmärksammas nyhet både i USA och i Sverige. Afroamerikanska väljare var viktiga för Donald Trump att nå. I presidentvalet år 2016 fick Donald Trump bara åtta procent av rösterna från afroamerikaner och arbetade inför 2020 års presidentval aktivt för att få fler röster från svarta. Statistiken efter presidentvalet år 2016 pekade också på att Donald Trump redan hade ett brett stöd från de med god ekonomi. Han tog hem fler röster än Hillary Clinton i gruppen som tjänade mer än 50 000 dollar om året, rapporterade TT. Republikanerna har också traditionellt ett högre stöd bland höginkomsttagare.

50 Cent, som både är afroamerikan och höginkomsttagare, beskrev också själv i det aktuella Twitter-inlägget den upplevda kluvenheten mellan dessa två positioner i det amerikanska samhället och politiken. Genom den av anmälarna kritiserade formuleringen beskrev redaktionen på ett lättsamt och kortfattat sätt den kamp för olika väljargrupper röster som bedrevs i USA och det dilemma som 50 Cent själv beskrivit i Twitter-inlägget. Formuleringen bör inte tolkas som att SVT antyder att det är omöjligt för en svart person att rösta på Donald Trump, eller att svarta människor inte kan vara rika. Formuleringen innebar inte heller ett ställningstagande från SVT.

Gällande den något tillspetsade formuleringen ”snuskigt rika” användes den för att beskriva vilka personer i New York som skulle beröras av demokraternas planerade skattehöjningar. SVT baserade beskrivningen på uträkningar som visade att bara de med mycket höga inkomster skulle beröras av skattehöjningarna. Enligt en faktakoll

utförd av nyhetsbyrån AP skulle skattehöjningarna bara beröra de som tjänade över 400 000 dollar årligen. I praktiken skulle 80 procent av skattehöjningarna beröra den rikaste procenten av befolkningen. Enligt webbplatsen Politifacts.com betalade endast den med inkomster som översteg en miljon dollar årligen den högsta marginalsikten på 8,82 procent. Formuleringen ”snuskigt rika” var alltså möjligen något tillspetsad, men baserad på fakta.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor. Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska även ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat när det gäller program eller inslag som kan uppfattas som diskriminerande. Det innebär enligt granskningsnämndens praxis att programföretaget inte får sända program eller inslag som är uppenbart kränkande mot människor med visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller sexuell läggning eller mot människor med olika former av funktionsnedsättningar eller sjukdomar.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att den av anmälarna kritiserade formuleringen var en lättsam och kortfattad omskrivning av den aktuella rapparens Twitter-inlägg, i vilket rapparen kritiserade demokraternas skattepolitik och uppmanade sina väljare att rösta på Donald Trump trots att denne enligt rapparen inte gillar svarta personer. Enligt nämndens mening var framställningen inte kränkande mot personer med en viss etnisk tillhörighet. Inslaget strider därmed inte mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft. Mot bakgrund av SVT:s yttrande anser inte heller nämnden att vad anmälarna i övrigt anfört medför att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Rasmus Gedda.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande
undertecknare:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_09dcea38861e8c69cbf44630e17d298cd1
DATUM & TID:	2021-09-20 07:10:16 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-09-20 07:10:22 +02:00
Ref: 20035SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)